

СПЕЦИАЛЕНЪ БРОЙ

ИКОНОМИЧЕСКИ ИЗВЕСТИЯ

НЕПЕРИОДИЧНО И БЕЗПЛАТНО ИЗДАНИЕ НА ВАРНЕНСКАТА ТЪРГОВСКО-ИНДУСТРИАЛНА КАМАРА

На 22 т. м. Варненският мостренъ панаиръ бѣ удостоенъ съ посещението на Тѣхни Величества Царѣтъ и Царицата, които въ 10 ч. пристигнаха въ централната палата девическата гимназия — придружени отъ малка свита.

Височайшитѣ особи бѣха посрещнати отъ Панаирния комитетъ начело съ Председателя г. Боянъ Абджиевъ.

Въ разстояние на по-вече отъ часъ и половина, Тѣхни Величества разгледаха павилионитѣ съ отдѣлнитѣ щандове, като следъ това благословиха да се отправятъ и къмъ другитѣ палати.

Следъ обхождането на целия панаиръ Н. В. Царѣтъ води продължителенъ разговоръ съ членовѣтъ на панаирния комитетъ. Въ разговоръ биде истъкната нуждата да се превърне Варненският панаиръ въ международенъ: тукъ Варна, кждето идватъ най много чужденци, българското производство може да бжде представено съ достоинство на външния свѣтъ и да извлече отъ това най-големъ възможни облаги; до сега панаиритѣ е билъ посетенъ отъ 9000 чужденци — възможностъ каквато нѣма никждѣ другаде.

Негово Величество искажа своето възболство отъ добрата уредба на панаира, отъ начина, който позволява да се разглежда всичко системно и лесно, Той истъкна впечатленията си, че усинроителитѣ на панаира сж действували постепенно, системно и внимателно и затова сж постигнали много нѣщо.

Въ 13 ч. и четвъртъ Височайшитѣ особи заминаха за двореца „Евксиноградъ“, изпратени съ най-големъ благодарности отъ панаирния комитетъ и изложителитѣ.

* * *

На 23 т. м. пр. пладне Тѣхни Кралски Височества Вюртембергския Херцогъ Албертъ и Херцогиня Надежда и Нейно Царско Височество Принцеса Евдокия посетиха изложбенитѣ сгради на IV мостренъ панаиръ — Варна.

Тѣхни височества, придружени отъ придворната дама г.ца Петрова Чомакова, и посрещнати отъ секретаря на панаирния комитетъ г-нъ Д-ръ Караджовъ, разгледаха съ голѣмъ интересъ художествено подреденитѣ стандове въ продължение на два часа и откупиха килими, картини отъ художествената изложба, копринени домашно тъкани платна и др.

Височайшитѣ гости напустнаха панаира съ видимо задоволство отъ виденото.

* * *

IV Мостренъ панаиръ — Варна. На 5 т. м. 10 часа преди пладне, въ централната панаирна сграда „Девическата Гимназия“ Министръ председателя г. Андрѣй Тошевъ откри отъ името на Негово Величество Царя устроения отъ Варненската Търговско-Индустриална камара IV Мостренъ Панаиръ. На тържественото откриване присжтствуваха г. г. Министритѣ Мошановъ, Кьосеивановъ, Радевъ и Кожухаровъ, полския Министръ г. Инджевичъ придруженъ отъ пълномощния министръ г. Търновски и Генералъ Орличъ Дрешеръ, Начал

ника на Варненския гарнизонъ Господ. Генералъ Халачевъ, Господ. Генералъ Бойчевъ, Областнитѣ Директори г. г. Казанлиевъ, Ковачевъ и Варикличковъ, Кмета на града г. Мустаковъ съ помощницитѣ си, Началницитѣ на учрежденията отъ града, голѣмъ брой видни общественици и почетни гости отъ цѣлата страна, мѣстнитѣ стопански организации въ стройни редове, множество граждани курортисти и бюрото на Варненската Търговско-Индустриална камара заедно съ Панаирния комитетъ.

Следъ водосвѣта Великия Епископъ Андрей благослови съ кратко слово родното културно стопанство съ пожелание, то да преуспѣе въ най-свършени форми на благоденствие.

Преди да открие панаира Министръ Председателя Господинъ Андрѣй Тошевъ произнесе следната твърде съдържателна речъ: Събрани въ този прекрасенъ кжтъ на нашето Черно Море за да чувствувате подвига на Кралъ Владиславъ Варненчикъ, щастливъ съмъ, че ми се отдаде случай да изпълня още единъ приятенъ дългъ — да открия отъ името на Негово Величество Царя, международната мостренна изложба въ Варна.

Тая изложба е изразъ на похвални старания полагаани за засилване стопанскитѣ връзки на нашата страна съ чужбина.

Едновременно изложбата дава възможностъ на нашитѣ гости и на насъ самитѣ да констатираме напредъка на нашата промишленостъ, да почувствуваме пулса на Българската дейностъ и да затвърдимъ въ себе си ощо по-вече вѣрата, че само съ трудъ и постоянство ще можемъ да издигнемъ на желаната отъ всички ни висота Българската материална култура.

Въ тия благородни усилия на всички стопански ратници въ страната, Варненци винаги сж били въ първитѣ редове.

Съ днешната изложба тѣ идатъ да покажатъ, че Варна не е само мѣсто за приятна и полезна почивка и развлѣчение, но и мѣсто кждето, въпрѣки всички несгоди се работи съ успѣхъ въ областята на материалното творчество. Отдавайки съ тия думи въсхваля на инициаторитѣ на тая изложба, азъ я обявявамъ за открита.

Речъта на Министръ Председателя изпратена отъ присжтствующитѣ на тържеството съ видимо одобрение, бѣ последвана отъ прерѣзване на трицветната лента, държана отъ две девойки въ пѣстри национални носии. Министъра на Народното Стопанство отъ своя страна съ подобаваща за голѣмото културно стопанско значение на панаира прочувственостъ, даде изразъ на разбиранията си съ следнитѣ приветствени слова:

Ако следъ речъта съ която Господинъ Министръ Председателя откри изложбата на Варненската Търговско-Индустриална Камара, азъ си позволявамъ свободата да кажа нѣколко думи, правя това за дамъ изразъ на моитѣ чувства на дълбока признателностъ къмъ града, въ който съмъ получилъ сръдно школското си образование и полужилъ войнишката си клѣтва.

Възвръщане на мислитъ къмъ ония години, не може да не извика и спомени за минала Варна — бликащо съ живото главно пристанище на тогавашна цѣла северо-източна България. За превратноститѣ въ нашата най нова история Варна е най живия образъ. Тя си свързва съдбата съ общата съдба на родината и затова тя на всинца ни е скъпа, ние всички желаемъ да ѝ помогнемъ, да създадемъ условия за поминъкъ на нейнитѣ предприемчиви стопански дѣятели да дадемъ прехрана на трудолюбивото население, нарастнало не въ размѣръ на развитото благосъстояние, а по външни причини.

Предприемчиви Варненски общественици видѣха една отъ възможноститѣ за развитието на Варна, съ създаването ѝ като морски курортъ, който да привлича като посетители и извънъ границитѣ на България. Тѣ виждаха върно и далеко. Защото привличане на чужди посетители въ една страна, днесъ е голѣмъ стопански фактъ, който правилно насоченъ и умѣло уреденъ може да даде решителни резултати, за тѣй щедро надарената отъ Бога хубава Българска земя. Варна въ това отношение, безспорно, крачи напредъ. **Тя ще бжде подпомогната въ своя възходъ, като благоустройственъ курортенъ градъ въ всичко и отъ всички.** Но, нека не считаме, че съ това ние сме изпълнили цѣлия си дългъ къмъ Варна. Да не забравяме, че тя е Българско пристанище, отъ което се отправятъ по далечни морета и къмъ многобройни страни произведенията на земледѣлска България. Все по-вече и по-вече върху корабитѣ, които носятъ произведенията на Българския трудъ ще трѣбва да се вѣе Българско знаме. Сигурността и за човѣка, и за имота е най голѣма, подъ закрилата на държавния трицветъ.

Като Министъръ на Народното Стопанство, който трѣбва да бди за хармоничното развитие на общото Българско Стопанство, азъ считамъ за мой дългъ, безъ да се създадатъ специални привилегии, които винаги дразнятъ и създаватъ условия за противодействие, че трѣбва да се направятъ върховни усилия да се използватъ до последна степенъ възможноститѣ за износъ чрезъ Варна отъ цѣлия нейнъ естественъ хинтерландъ. Да не забравяме сжщо, че Варна е важенъ индустриаленъ центъръ, който дава препитание на хиляди работници по-вече отъ които сж прокудени отъ огнищата си Български синове. Да си спомнимъ сжщо и за вкусното Варненско грозде.

И когато ще създаваме условия за максимални използвания на тритѣ лѣтни месеци на веселие, безгрижие и почивка да не забравяме останалитѣ деветъ презъ които, чрезъ упоритъ трудъ едно 70,000 население се бори почти за ежедневната си прехрана. **Варна не проси милостиня. Варна иска справедливото обезщетение на военния инвалидъ и Държавата трѣбва да ѝ го даде.**

Съ тия чувства азъ присъствувамъ на Варненската Промислена изложба, която тая година така щастливо еволюира за да задоволи разнообразния интересъ на нейнитѣ лѣтни посетители къмъ резултатитѣ на Българската не само материална но и духовна култура. Предлагамъ пълното си съдействие на неуморимитѣ труженици за по-добри дни на Варна. Тѣ ще дойдатъ, ако работимъ задружно, дисциплинирано, съ чувство на тактъ и мѣрка, съ съзнанието, че градейки бждащето на Варна, ние всички градимъ бждащето на България.

Да живѣятъ предприемчивитѣ и неуморими стопански дѣятели на Варна! Да живѣятъ трудолюбивитѣ Варненски граждани!

Председателя на Варненската Търговско Индустриална Камара и Председател на Панаирния комитетъ, госп. Боянъ Абаджиевъ взе последенъ думата за да защити насъщната необходимостъ отъ ежегодното традиционно устройване на Варненския мостренъ панаиръ, което той постигна съ следна та дълбоко замислена и прочувствена речъ:

Господине министре, почитаеми граждани и драги гости!

Земледѣлско-промишлената изложба, която днесъ имаме щастието да бжде открита е четвъртата по редъ въ нашия градъ.

Идеята за подобни изложби е сравнително нова за насъ Тя възникна у варненци още преди чѣколко години, когато нашата хубава Варна бѣ почнала да се издига като курортенъ градъ и да привлича съ своето море хиляди наши и чужди лѣтовници.

Едновременно съ това, обаче, като причина за възникването на изложбената идея, е и **индустриализирането на Варна.** Отъ десетина години насамъ, този нашъ градъ започва да се издига и като единъ отъ първитѣ индустриални центрове въ страната, а заедно съ туй и неговиятъ районъ по цѣлото протежение на линията Варна — Шуменъ Г.-Орѣховица — Търново — Габрово, става вече една отъ най населенитѣ и дейни земледѣлско промишлени области въ България.

Всички тия обстоятелства подсилиха инициативата за промишлени изложби и първата бѣ уредена и открита отъ Лигата за курорта преди три години — въ 1932 год. Успѣхътъ бѣ неочакващъ по-вече отъ 25,000 посетители се изредиха предъ щандоветѣ на тая изложба. Това насърчи Курортната лига и тя откри на следната 1933 год. втора промишлена изложба, съ по-вече отъ 27,000 посетители. Още по-голѣмъ успѣхъ бѣ постигнатъ и на третата изложба въ 1934 година, посетителитѣ на която надминаха 30,000 души.

Тия резултати постигнати отъ една частна инициатива показаха достатъчно ясно необходимостта отъ ежегодни изложби въ гр. Варна, а сжщевременно и живата заинтересованостъ на нашата и чуждестранна публика отъ тѣхъ. Тѣ подчертаха наложителността да бждатъ продължени тия изложби — и вече не по частна инициатива, а подъ уредбата и ръководството на единъ официаленъ стопански органъ, каквато е Варненската Търговско-индустриална камара.

Съ това убеждение, именно, нашата камара тази година взе решение сама да поеме изложбеното дѣло на г. Варна и съ всички усилия и сръдства, съ които разполага, да го насочи въ пѣтя на неговото предназначение.

За тая целъ, **вмѣсто две палати,** както бѣ до сега, ние устроймъ **три изложбени палати,** за да могатъ производствата на българския стопански трудъ да намѣрятъ по-пълненъ и системенъ изразъ — еднакво важенъ за всички клонове на народното стопанство: **земледѣлие, индустрия и занаяти.**

На всички Васъ, уважаеми господа, съграждани и гости е известна предишната слава на Варна, като първо българско вносно — износно пристанище. Рѣдко се среща въ стопанската ни исто-

рия такава бързо търговско развитие, като това на нашия градъ презъ първата четвъртъ столѣтие на свободния ни животъ. Отъ 10 милиона лева въ 1880 г. неговия вносъ нараства въ 1911 г. на повече отъ 50 милиона лв., а износътъ му отъ 8 и пол. милиона лв. се издига на 35 милиона!

Тогава Варна, преди да стане Царица на Черно-море, бѣ тъй да се рече, търговската царица на България.

Но не било сѣдено този стопански разцвѣтъ да продължи и нататкъ. Войнитѣ ѝ отнеха хинтерланда.

Варна преживѣ единъ стопански упадъкъ.

Ала тоя стопански упадъкъ, предизвиканъ отъ агресивната политика на иностранны аспирации, не отчая варненци и не сломи тѣхния буденъ и дѣенъ духъ. Въ замѣна на скѣпата загуба съ отнемането на Добруджа, Варна залочна да се издига като фабриченъ и занаятчийски градъ, който днесъ наброява десѣтки образцово уредени индустриални предприятия, съ по вече отъ 3,000 конски сили и надъ 3,500 фабрични работници.

Тукъ се намиратъ едни отъ най-големитѣ предприятия въ цѣлата страна, като известнитѣ у насъ и въ чужбина „Текстиль“ и „Царь Борисъ“, „Кораловагъ“, „Вулканъ“, Гебедженската стѣкларска фабрика и голѣмитѣ търговски мелници въ с. рѣка Девня, както и единствената въ страната химическа фабрика за винена киселина, бикарбонати и пр.

Къмъ тая индустриализация на градъ Варна трѣбва да прибавимъ и изключителното развитие на градското занаятчийство, което, съ усъвършенствуваното си производство задоволява и най-изтънченитѣ вкусове и нужди на частния, общественъ и стопански животъ и съ достоинство съперничатъ и измѣства подобнитѣ европейски производства.

Другъ призракъ за стопанската издържливостъ и значение на гр. Варна, е че той, въпрѣки изгубения си Добруджански край продължава да бжде износенъ пунктъ на единъ цвѣтущъ районъ до Търново и Габрово, а сѣщо и на голѣма частъ отъ западнитѣ краища на нашата Родина. За това погрѣшно е да се счита значението на Варна като окончателно залѣзло — напротивъ: отъ нѣкое време насамъ, благодарение на постепенната земледѣлска и скотовѣдна трансформация, износътъ презъ нашия градъ показва радостни данни на единъ несъмненъ подемъ, който въ последнитѣ год. догонва по стойностъ 1 милиардъ лева. А новитѣ перспективи, които тепърва се разкриватъ за търговията ни съ източнитѣ, сръдиземноморскитѣ и западно океанскитѣ пазари, както и бързото развитие на националния ни морски транспортъ, ще засилятъ още по-вече търговското значение на Варна, ще повърнатъ нейната предишна слава и ще издигнатъ отново нейното име предъ близка и далечна чужбина.

Но туй, което особено храни нашитѣ надежди за свѣтлото бждаше на нашия градъ, то е неговото значение за международнитѣ сношения между западно-централнитѣ и северни европейски страни съ Ориента. Най-прекия пѣтъ на Централна Европа: Чехославия, Австрия, Германия и Унгария за близкия изтокъ и предна Азия е презъ Черно-море, а най-удобния изходенъ пунктъ на това море е Варна. Следъ привършването на каналитѣ Елба Дунавъ и Рейнъ-Дунавъ, центр. европ. държави ще могатъ да пренасятъ направо стокитѣ си по Дунава и да ги складирватъ въ Варна, като

най-близко мѣсто за източнитѣ пазари. Разстоянието Хамбургъ — Багдаты по линията Елба — Дунавъ — Варна се скѣпява съ 1,000 клм. и това е доста точно да се насочи саксонския и фестфалския индустриаленъ експортъ презъ Черно-море. Но ако това наше предложение за привличане на германския експортъ презъ Варна е твърде смѣло то съ вѣроятностъ би могло да се твърде, че привличането трафика на Чехославия, Австрия и Унгария е твърде осъществуемо презъ Варна. По сѣщия пѣтъ, нека се надѣваме, че и поляцитѣ ще потръгнатъ. И ако това не е направено до сега, то единъ день неминуемо ще се наложи, когато Анадола и предна Азия ще излѣзатъ съ рѣчки желѣзни линии на черно-морския брѣгъ и ще подирятъ най-кратко съобщение съ централна Европа, именно презъ Варна. Най-сетне и необятна Русия, съ своя петролъ, деривати, минерални масла и други не би намѣрила по-удобна база за търговско проникване въ полуострова отъ Варна.

Всичко това, Господа, което вкратце до тукъ изложихъ за стопанското минало, настояще и утрешно бждаше на Варна, лаская се да вървамъ че достатъчно ясно показва всестранна пригодностъ на нашия градъ за национални изложби, съ всички най-благоприятни условия да се развиятъ и разширятъ въ международни.

Изказвайки тая мисль, азъ си позволявамъ да я подчертая изрично предъ Васъ, Господа Министри, като върховни ръководители на народното стопанство, а именно, че нашата инициатива за промишлени изложби въ Варна почива главно върху надеждата ни, да бждатъ тѣ превърнати въ международни. Наистина, това е още рано да бжде у насъ напълно извършено, но утре то може да стане една неизбѣжна необходимостъ, при едни засилени експортни връзки на Варна съ чужбина, при едни нови износни артикули, които нашата индустрия и трансформираше се земледѣлие и скотовѣдство приготвява за чуждестраннитѣ пазари.

Поглеждайки изключителната пригодностъ и значение на Варна за национални изложби, ние сме длѣжни да заявимъ, че това не е само нашъ, мѣстенъ градски въпросъ, а и общонационаленъ и държавенъ. Не трѣбва да забравяме, че всѣка положена грижа и направено усилие, при всѣко дадено сръдство, отъ кждето и да е то, нито за прибежация му хинтерландъ, а за цѣла България. Защото издигането на Варна означава едновременно и създаването на едно гранично стопанско ядро, на единъ граниченъ оплотъ на държавата ни, на сегашнитѣ ни и бждащи национални и културни аспирации!

Нека, прочие, всички бждемъ проникнати отъ съзнанието, че тия грижи и жертви, които ние обществото, народа и държавата ни биха дали за напредъка на Варна, не ще бждатъ безвъзмездно погълнати отъ нея, а ще бждатъ стократно възвърнати и вложени въ бждащото на България.

И тогава наредъ съ фара на Галата, който посочва пѣтя на корабитѣ, които влизатъ и излизатъ отъ варненското пристанище, ще се издигне и Варна като културенъ свѣтильникъ, свидѣтелствуващъ предъ морскитѣ простори за българската трудова и творческа мощъ.

На край г. Абаджиевъ изказа благодарностъ на г. М-ръ Председателя на министритѣ на народното стопанство и желѣзницитѣ на Б. З. и К. Б., на всички оказали съдесѣйствие за устройството на изложбата.

Но всички тия наши благодарности, заяви той, се превръщат въ една дълбока признателност къмъ общитѣ усилия на българския народъ въ единъ неизразимъ възторгъ къмъ неговата енергия и трудоспособностъ, къмъ неговото търпение и въра въ едно по-свѣтло бъдаще на майка България.

Прочее, да живѣе българския народъ, да живѣе неговия пръвъ гражданинъ — най-мъдрия ржководителъ на отечественитѣ сѣдбини — любимия нашъ държавенъ глава — Царьтъ на всички българи **Борисъ III.**

Да живѣе България.

* * *

М-ръ Ст. Мошановъ и стопан. съсловия
На 6 т. м. преди обѣдъ въ салона на Варненската т. и. камара се състоя голѣма конференция на представителитѣ на стопанскитѣ съсловия въ Варна подъ председателството на председателя на камарата г. Б. Абаджиевъ. На конференцията присѣтствува и м-рътъ на народното стопанство г. Ст. Мошановъ.

По поводъ подеденото писмено изложение по въпроси, които интересуватъ занаятчийското съсловие, взе думата г. Ст. Мошановъ който даде по тѣхъ обстойни освѣтления.

Г-нь Мошановъ увѣри, че **вноскитѣ по смѣтка „Злополука“** ще бждатъ ревизирани За недоборитѣ по сѣщата смѣтка се прави едно намаление отъ 50 на сто, крайния срокъ на което е 1 декемврий т. г.

Въпросътъ за създаване **осигуровка и за майсторитѣ** е много сериозенъ, сега се проучва а що се отнася до осигуровката „болести“, може би до края на годината ще бжде разрешена въ утвърдителенъ смисълъ, съ една незначителна доавка. Въпросътъ за създаване пенсия за старостъ ще се проучи, като се вземе съгласието на новата занаятчийска организация, въ целитѣ на която ще бжде и взаимопомощта.

Ще бждатъ запазени правата на заваренитѣ електроженисти. Относно подобряване качеството на **дървения суровъ материалъ** г. Мошановъ подчерта, че експлоатацията на нашитѣ гори тепърва се организира и той презъ последната си обиколка изъ Родопския край е можалъ да констатира, съ каква бързина се извършва тази експлоатация. Лансира идеята за създаване на **кооперативни сушилни** въ голѣмитѣ градски центрове, защото изсушаването на дърветата по естественъ пжтъ е невъзможно поради малкитѣ етапи на нашитѣ гори.

Още преди започване на новата учебна година ще бжде измѣнена програмата на **допълнителнитѣ занаятчийски училища**, която да отговаря на новия цензъ — третокласно образование — който се изисква за приемането на младежи въ тѣхъ.

Г-нь Мошановъ даде увѣрение, че държавата нѣма да се намесва въ **организационния животъ на професионалнитѣ организации** доколкото трѣбва да ги предпазва отъ несъвестни ржководители, които искатъ да ги отклонятъ отъ непосредствения имъ пжтъ, ди имъ дадатъ политически характеръ и да ги използватъ въ саботиране на законитѣ. Щомъ имаме тази гаранция, ние нѣма да се мѣсимъ въ вътрешния имъ животъ. До този моментъ съмъ утвърждавалъ управителнитѣ тѣла на индустриалцитѣ и търговцитѣ тъй както ми се представени отъ самитѣ организации, нась преди всичко ни интересува дали членовѣтѣ отъ управи-

телнитѣ тѣла сж проникнали отъ националния духъ и дали сж лоялни спрѣмо законитѣ и тѣхнитѣ цѣли. Презъ м. октомври т. г. ще бжде свиканъ и конгресътъ на **занаятчийскитѣ сдружения за да трѣгне и тази организация по своя пжтъ**

По нататъкъ г. м-рътъ възприе желанието на занаятчийството за създаване **единенъ законъ за занаятитѣ.**

Накрай г. Мошановъ се спрѣ на болния за занаятчийството въпросъ за **затворническитѣ работилници.** Той заяви, че по негово искане е отмѣнено министерското постановление отъ мнн. година, съ което държавнитѣ учреждения се задължаваха безъ търгъ да правятъ доставки отъ затворническитѣ работилници. Днесъ тѣ сж поставени на еднаква база за състезания. Тѣхната конкуренция пакъ е нелоялна предъ видъ условията при които работятъ, обаче м-ството на правосѣдието държи за тѣхъ отъ морално и възпитателно гледище и поради известнитѣ доходи които даватъ за подобрене на затворническото дѣло. Този въпросъ е откритъ, но ще му се даде едно по-правилно разрешение.

Накрай г. Мошановъ увѣри, че въ връзка съ многото такси, които трѣбва да плаща занаятчийта, по узаконяване на занаятчийската си работилница, въ която има инсталирани електродвигатели работи се най усилено за приваждане въ редъ такситѣ, които плаща всѣки български гражданинъ.

Следъ това г. Мошановъ покани присѣствуващитѣ да се изкажатъ по въпроси на мѣстна почва.

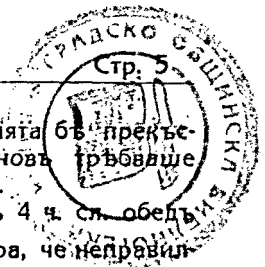
Кр. Петковъ, председателъ на стоковата борса, изтъкна голѣмитѣ прѣчки, които се правятъ на експортйоритѣ отъ наредбитѣ на Б. Н. Б. Много отъ тия наредби прѣчатъ, безъ да има сжществена полза за Б. Н. Б. и народното стопанство. При съставянето на наредбитѣ на Б. Н. Б. да се иска и мнението на експортйоритѣ. Въ пленарния съветъ на банката да има и единъ експортйоръ. Иска закриване на храноизноса.

Ст. Станевъ, председателъ на търговското д-во, се спрѣ на необходимостта за привличане на трафика презъ Варна и пожела мострената изложба въ Варна да се превърне въ **международна.**

Благой Фаневъ, експортйоръ на добитъкъ, говори върху прѣчкитѣ, които се създаватъ отъ една наредба на Б. Н. Б., върху износа на добитъка.

Наново взе думата м-ръ г. **Ст. Мошановъ** който заяви, че за всички мѣроприятия е направено запитване на заинтерисованитѣ страни. По отношение износа на зърнени храни не можеше да се реши другояче. Държавата трѣбваше да подържа изкуствено **по-високи цени на хранитѣ** и като най-пригодни за целта намѣри житото и слънчогледовото семе, които иматъ най-голѣма консумация въ вътрешния пазаръ, за да се допълни разликата въ загубата. За насърчение **износа на хранитѣ** държавата дава 200—300 мил. лв. за премии. Въ България още не сж настѣпили елементи въ търговията тия държавни пари, събирани чрезъ данъци, да се турятъ въ разположение на търговцитѣ. Това може да стане само чрезъ Дирекция за храноизноса.

Само отъ премията, която даваме на житото и слънчогледа ще ни се даде възможностъ презъ тази година да увеличимъ съ 1 милиардъ и 200 мил. лв. дохода на нашето народно стопанство.

Ще бъде разрешенъ и въпроса за премахване неудобства съ предварителнитѣ формалности по износа, безъ търговеца да бъде осигуренъ. Ще се делегиратъ по голѣми права на директоритѣ на банковитѣ клонове за да разрешаватъ въпроситѣ на самото самото мѣсто.

Азъ имамъ още една амбиция и мисля, че това, което изказвамъ публично, за менъ е въпросъ на честъ. Онова което трѣбва да се направи за Варна, ще се направи. Трѣбва да се засили индустрията и търговията въ Варна, но когато се дойде до разрешаването натоzi въпросъ, трѣбва да бъде подпомогнатъ отъ конкретни предложения.

1. Варна ще трѣбва да има индустриални предприятия, върѣки всичката мѣлва и настроеня срещу българска индустрия; тая индустрия трѣбва да се крепи, защото по настоящемъ изнемогва. Азъ чувствавамъ пулса на спиращата ни индустрия Варна безъ закрепване на тия голѣми индустриални предприятия загива. Никога държавата нѣма да раздава пари на населението, а задачата ѝ е за закрепване на стопанскитѣ инициативи да създаде препитание на работницитѣ.

2. Варна трѣбва да стане огнище на българското корабоплаване. Известно е взетото преди 4 дена отъ Министерския съветъ решение, което не бѣше лесна работа. Ние поехме предъ българското народно стопанство и предъ държавната хазна отговорността да извадимъ и платимъ старитѣ дългове на Българското параходно д-во, за да може следъ 2 — 3 месеца то да се снабди съ още три нови параходи. Съ това засилваме съ още една трета годния плавателенъ тонажъ на параходното д-во. Най голѣмата сигурностъ на износителитѣ е, когато работятъ подъ националнитѣ трицветъ. Този тѣй боленъ въпросъ толкува времѣ отлаганъ, спиранъ и отменяванъ, най-после го разрешихме, което показва едно добро разположение къмъ истинскитѣ интереси на Варна.

Варненското пристанище трѣбва да бъде износенъ пунктъ. Азъ не се грижа само за Варна, защото съмъ стопански м-стъръ за цѣла България но декларирамъ, че Варна е военноинвалидъ, пострададъ отъ войната, и както държавата трѣбва да даде обезщетение на инвалида, което не е милостиня, а дългъ на държавата, и на Варна трѣбва да се даде онова, на което трѣбва да разчита. Изслушахъ речта на председателя ви г. Абанжиевъ по всички по-далечни перспективи. Проучете ги, начертайте ги и ще имате ежедневно нашата подкрепа за осъществяването имъ.

Отъ промишлената изложба на варненското занаятчиство констатирамъ "очудващи резултати. Но се явява въпросъ за пласимента чрезъ който да се увеличи консумативната способностъ на селянина, занаятчията и работника. По отношение на индустриалната и търговска политика на Варна не може да се очакватъ революционни приноси. За насъ ще бъде голѣмъ успѣхъ, ако почувствуваме прогреса, а той се чувствува. Чувствува се че Варна върви напредъ. Цѣлиятъ въпросъ е да засилимъ тия причини, които тикатъ стопанския животъ въ Варна. Населението въ Варна постоянно расте не пропорционално на стопанското развитие, а поради емиграцията.

Вземамъ си бележка и ще провѣря въ Б.Н.Б. какво може да се направи за улеснения износа на добитъкъ който представлява единъ отъ тия прозорчѣта презъ които влиза чистъ въздухъ въ нашето народно стопанство.

Въ 10 и пол. часа конференцията бѣ прекъснута, понеже въ 11 часа г. Мошановъ да се яви на аудиенция въ двореца.

Конференцията продължи въ 4 ч. сл. обедъ.

Ив. Ковачевъ (зан.) констатира, че неправилно е индустриалци и занаятчии да плащатъ еднакви такси за фондъ „Злополука“ когато презъ миналата год. отъ 195 злополуки въ Варн. инспекция по труда 170 сж станали въ индустриални предприятия, а само 25 — въ занаятчийски. Пледира за влизането на занаятчиитѣ въ фонда „О. О.“

М-ръ Мошановъ изказа задоволството си отъ готовността на занаятчиитѣ да влѣзатъ въ фонда „О. О.“, още по-вече, че и той желаеелъ за влизането на още една единица. Констатира, обаче, че фонда е зле стопанисванъ, защото вмѣсто да има надъ 1 милиардъ лв. капиталъ, по настоящемъ има само 400 милиона лева.

Следъ това се изказаха: Д. Поповъ (зан.) върху затворническитѣ работилници и за необходимостта за правене подборъ на дървения строителенъ материалъ; Мариновъ (търг.) — противъ привилегиитѣ за безмитенъ вносъ на желѣзарски стоки на кооперациитѣ за общи доставки; Л. Станчевъ (зан.) за освобождаване на зан. работилници до 5 кон. сили отъ такси по формалноститѣ; Кал. Маноловъ (зан.) — за зан. вземания и Ив. Мариновъ — по контролата на млѣкото въ градоветѣ.

Г-нъ м-ръ Ст. Мошановъ подчерта убеждението си, че затворническитѣ работилници трѣбва да се затворятъ и за това търси начинъ да плати печалбитѣ имъ, но изказа съмнението си, че по този начинъ ще се получи масово облекчение на занаятчиството.

Говориха още: П. Стояновъ — върху дървенитѣ материали; Ант. Янковъ — върху нуждата за приравняване навлата по желѣзницитѣ Варна — София и Бургасъ — София, както е било въ миналото, като си послужи съ необорими данни; Г. Господиновъ — кредиторитѣ по неоспорими документи да получаватъ вземанията си половината въ пари, а половината въ облигации; д-ръ Недковъ — по процедирането на 8 часовия работенъ день въ различнитѣ предприятия и изложи обширни мотиви за нуждата отъ оставянето и за напредъ варн. мостренъ панаиръ.

Председателтъ г. Абаджиевъ съ една пламенна речъ похвали идеализма на днешнитѣ управници, които работятъ като творци въ нашия стопански животъ и изказва вѣрата, че хората застанали начело на стопан. м-во и които ржководятъ финансова България; иматъ съзнанието за тежката отговорностъ и правятъ всички проучвания за да се притекатъ на изискванията на живота.

Следъ това се спрѣ на 40-годишната дейностъ на търг. камари, като сж изказа пожелание часъ по-скоро да бъде приета наредбата-законъ за данъчната система.

Обяви се противъ обременителнитѣ облагания на индустриалнитѣ предприятия.

Изказа благодарностъ на г. м-ра за голѣмото му внимание къмъ варненци, за които отдѣли цѣлъ день, което показва, че обича Варна и се стреми да се докосне до пулса не само на стопанска Варна но и на народното стопанство.

По желанието на г. Ст. Мошановъ допуснаха се да се изкажатъ и работнически делегати.

Говориха: Мих. Чолаковъ (каруцаръ), който изказа благодарностъ на м-ра по уаконяане на

работническите тарифи въ пристанището и въ търговския районъ, но помоли за тяхното съблюдаване, а Ж. Дикиджиевъ констатира, че въ нѣкои индустр. предприятия се намаляват надниците на работниците, поради което е необходимо е по-скорошното въвеждане на колективнитѣ договори между работници и работодатели.

На всички отговори м-рътъ на нар. стопанство г-нъ **Ст. Мошановъ**

Той заяви, че 8 часовия работенъ день трѣбва да се утвърди у насъ. Въпросътъ е на тактика и на съвестъ. Ако се отвори дупка въ този законъ всѣки ще иска да мине презъ нея. Никжде нѣма съ 3 реда законъ за 8 часовия день, както у насъ. Сега този законъ се разработва. Не трѣбва да се излиза отъ рамките на 48-часовата седмица.

По отношение приравняване навлата по желѣзницитѣ отъ Варна и Бургасъ за София на мѣри аргументитѣ за много убеждаващи и обеща да го постави на дневенъ редъ. Изказа съжаление, че м-рътъ на желѣзницитѣ не присъствува на конференцията.

Спирайки наново върху мострената изложба г. Мошановъ заяви, че той е на становище за уреждане на изложба продиктувана отъ интереситѣ на Варна; тя трѣбва да остане като факторъ за привличане на повече чужденци въ Варна.

— Азъ имамъ желание да издигна Варна на онова мѣсто, съ което Варна да се гордѣе.

Следъ това г. Мошановъ продължи: данъцитѣ отъ 1 януари ще бждатъ коренно реформиранни. Съ старото ще се ликвидира. Всѣки трѣбва да се използва отъ сроковетѣ за облекченията, защото нови облекчения нѣма да се даватъ. Новата данъчна реформа ще бжда изработена напълно въ съгласие съ респект. заинтересовани съсловия. М-ръ Рясковъ всецѣло е заетъ съ изработването ѝ.

Законътъ за засилване на държавнитѣ приходи е садистки и отъ 15 августъ ще бжде коригиранъ. До тази дата е продълженъ и срока за издаване на патенти. Патентитѣ ще бждатъ раздѣлени на 11 категории въ зависимостъ отъ работилницитѣ.

Г-нъ Мошановъ подчерта, че прекара най-приятна минута когато изслушваше болкитѣ на работницитѣ, които искания взема подъ внимание.

Следъ това се спрѣ върху предстоящото създаване на **експортенъ институтъ** въ чийто ржце ще се предаде цѣлия износъ. Той нѣма да бжде бюрократиченъ. Като персоналъ ще има докладчици за да се избѣгне разстакането на делегации.

При легациитѣ ще има търговски представители подчинени направо на института.

Като коронация на всичко това иде създаването на **Стопански съветъ**.

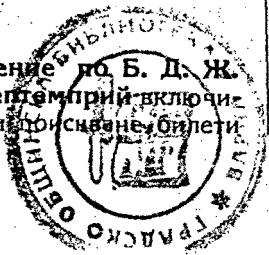
Каквато и да бжде бждащата държавна държавна организация, този съветъ ще се създаде, като децентрализира дейността си чрезъ търговскитѣ камари.

— До края на годината — завърши г. Мошановъ — имамъ амбицията за създаването на този съветъ. И дума не може да става за закриването на търгов. камари, които иматъ толкова ползотворно и неопетнено минало.

Речъта на г. м-ра бѣ изпратена съ бурни ржкоплѣскания

* *

За Варна съ 70% намаление до Б. Д. Ж. Отъ 23 Августъ до 15 септемврий включително всички гари издаватъ придоиздаване билети

съ намаление до Варна. Тѣзи билети важатъ за връщане отъ 25 августъ до 17 септемврий включително, ако пжтникитѣ се снабди съ увѣрение отъ Варненския мостренъ панаиръ, че го е посетилъ, или съ увѣрение отъ Варненската курортна дирекция, отъ което се вижда, че е престоялъ въ града най-малко 7 дни. Билетътъ заедно съ увѣрението трѣбва да се завѣрятъ въ гара Варна при връщането.

Цената на билетитѣ (еднаква за бързъ и пжтнишки влакъ) отъ следнитѣ гари до Варна и обратно по случай **ВАРНЕНСКИЯ МОСТРЕНЪ ПАНАИРЪ**.

	II кл.	III кл.		II кл.	III кл.
Айтосъ	350	232	Попово	186	126
Бургасъ	360	240	Разградъ	166	112
Видинъ	388	260	Русе прист.	228	150
Враца	338	222	Сливенъ	320	212
Габрово	256	170	Свищовъ	282	186
Г.-Орѣховица	222	148	София	360	240
Дупница	396	262	Ст.-загора	308	204
Златидолъ	340	228	Пазарджикъ	360	240
Ихтиманъ	380	252	Търново	230	154
Каспичанъ	88	60	Тръвна	250	166
Казанлъкъ	300	200	Фердинандъ	350	232
Кюстендилъ	398	266	Хасково	360	240
Ломъ прист.	370	246	Царева ливада	242	164
Мездра	328	218	Червенъ брѣгъ	308	204
Нова-Загора	320	212	Шуменъ	120	78
Пловдивъ	348	230	Ямболъ	338	222
Плѣвенъ	182	186			

* * *

На 25 т. м. се откри въ гр. Варна първиятъ селско-стопански народенъ съборъ въ България, на който се бѣха стекли съ своитѣ пѣстри и оригинални народни носии около 30,000 селяни и селянки отъ цѣлата Шуменска област.

Въ 9 часа сутринята въ катедралната църква се отслужи молебенъ отъ Н. В. Пресвещенство Варненски и Преславски митрополитъ Симеонъ Н. Пр. Епископъ Андрей и множество свещеници

Следъ молебена съборянитѣ бѣха поздравени съ подходящи речи отъ Областния директоръ г-нъ Казанилевъ, началника на първокласния варненски гарнизонъ г-нъ генералъ Халачевъ, пом. кмета г-нъ Димитровъ и Председателя на Варнен. Търгов. Индустр. Камара г-нъ Б. Абаджиевъ.

При преминаването на огромната манифестация покрай Търговско Индустр. Камара, тя бѣ посрещната и поздравена отъ Т. В. Царя и Царицата, придружени отъ Т. В. Князь Кирилъ и Княгиня Евдокия и Т. Кр. В. Вюртембергския херцогъ и Херцогиня.

* * *

Напоследъкъ интересътъ къмъ мострениа панаиръ е твърде много повишенъ. До 26 т. м. 8 часа вечерята панаира е билъ посетенъ отъ 53 хиляди посетители.

Посещенията продължаватъ усилено.

* * *

Съобщава се че панаира ще се закрива на IIX 9 часа веч, до която дата и часъ всички лица трѣбва да се снабдятъ съ нуждитѣ увѣрение.